

# Meldcode



Zorgboerderij Stal de Schultenhof Zorgboerderij Stal de Schultenhof

## Huiselijke geweld en kindermishandeling

Leidinggevende en medewerkers van *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* zijn verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn of haar cliënten. Deze verantwoordelijkheid is zeker ook aan de orde in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling.

Van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen.

*Zorgboerderij Stal de Schultenhof* legt daarom deze meldcode vast zodat de beroepskrachten die binnen *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* legt in deze code ook vast op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt.

Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-) partners gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten. Onder *beroepskracht* wordt in deze code verstaan: de beroepskracht die voor *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* werkzaam is en die in dit verband aan cliënten zorg en begeleiding bieden.



### **Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en de meldrechten kindermishandeling en huiselijk geweld**

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. Zie voor de wetteksten artikel 53 lid 3 Wet op de jeugdzorg en artikel 21d lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze beide wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim en privacy reglement van hulpverleners.

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht, c.q. privacy reglement, op een zorgvuldige wijze om gaat met deze meldrechten.

## Stappen van de Meldcode



Zorgboerderij Stal de Schultenhof

### **Stap 1: In kaart brengen van signalen**

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling

bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling.

Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Vraag de cliënt of er minderjarige kinderen aan zijn zorg zijn toevertrouwd, in alle gevallen waarin zijn medische conditie of andere omstandigheden een risico vormen op een bedreiging in de ontwikkeling of de veiligheid van deze kinderen. Indien er kinderen zijn die van de cliënt afhankelijk zijn, leg dan in uw dossier vast: het aantal en de leeftijd van de kinderen; of de cliënt de zorg voor de kinderen deelt met een (ex-) partner of met een andere volwassene.

#### ***Oudersignalen***

Is er geen contact met de kinderen van de cliënt, legt dan uw eventuele 'oudersignalen' vast als de lichamelijke of geestelijke conditie of andere omstandigheden, een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de cliënt afhankelijk zijn.

De stappen van de meldcode zijn ook van toepassing op deze 'oudersignalen'.

#### ***Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg- of onderwijsrelatie***

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een cliënt of een leerling, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan *niet* van toepassing.

#### ***Signalen van geweld tussen cliënten of tussen leerlingen***

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen cliënten, zoals bijvoorbeeld geweld tussen bewoners van een instelling, tussen bewoners van een gezinshuis, of tussen leerlingen op school, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Meld de signalen bij de leidinggevende of de directie. Op deze regel geldt één uitzondering: de signalen van mogelijk geweld vallen wel onder de meldcode als het geweld zich afspeelt tussen partners die beiden cliënt zijn van de instelling, bijvoorbeeld als zij als echtgenoten of partners samen wonen in een verpleeghuis, een gezinshuis of in een andere instelling.



## **Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, het Steunpunt Huiselijk Geweld of een deskundige op het gebied van letselduiding.**

Zorgboerderij Stal de Schultenhof

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, aan het Steunpunt Huiselijk Geweld of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Is er binnen uw instelling onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, vraag dan *altijd* advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld over uw

vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig af te kunnen wegen. Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het cliëntdossier.

## **Stap 3: Gesprek met de cliënt**

Bespreek de signalen met de cliënt. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de cliënt, raadpleeg dan een deskundige collega en/of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

- leg de cliënt het doel uit van het gesprek;
- beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die er zijn gedaan;
- nodig de cliënt uit om een reactie hierop te geven;
- kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen er is gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kan men daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt, is alleen mogelijk als:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van jezelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.



**Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.**

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld. Zij bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

**Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden Hulp organiseren en effecten volgen**

Wordt geconcludeerd door de leidinggevende, op basis van afwegingen in stap 4, dat u de cliënt en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

***Melden en bespreken met de cliënt***

Kunt u de cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld het vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld;
- sluit bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij de melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. Bespreek de melding vooraf met uw cliënt (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).
- leg uit waarom er voornemens zijn tot een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;



- in geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- doe een melding indien naar je oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

***Van contacten met de cliënt over de melding kunt je afzien:***

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van jezelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met jou zal verbreken.

## Verdeling verantwoordelijkheden



Zorgboerderij Stal de Schultenhof

### Voor het zetten van de stappen en het beslissen over het al dan niet doen van een melding

Het zetten van de stappen van de meldcode is een verantwoordelijkheid van:

A: Professionele begeleiders: Zij zijn verantwoordelijk voor het doorlopen van stappen 1 t/m 4

B: Stagiaires en vrijwilligers: Zij zijn enkel verantwoordelijk voor stap 1

C: De leidinggevende: is verantwoordelijk voor stap 5. De leidinggevende is tevens aangesteld als aandachtsfunctionaris; op wie een beroep zal worden gedaan voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen 1 t/m 4 van de meldcode.

De leidinggevende van *Zorgboerderij Stal de Schultenhof* zorgt ervoor dat:

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zonodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.